

**"ШИНЭ СЭРГЭЛТИЙН БОДЛОГО"-ЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ
ХӨТӨЛБӨРИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН 2022 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН ТАЙЛАН
/ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН ЯАМ/**

2022.11.25.

Д/д	Үйл ажиллагаа	Хүрэх үр дүн	Хэрэгжилт	Үнэл- гээний хувь
ЗУРГАА.ТӨРИЙН БҮТЭЭМЖИЙН СЭРГЭЛТ				
Зорилт 6.1. Төрөөс үзүүлэх үйлчилгээг цахимжуулж, төрийн хүнд суртлыг бууруулна.				
6.1.1	"Цахим үндэстэн" болох арга хэмжээг эрчимжүүлж, нийтийн мэдээллийн дэд бүтцийг боловсронгуй болгож, цаасан суурьтай үйл ажиллагааг багасган цахим харилцаанд шилжиж, нийтийн мэдээллийн системээс олж авах, солилцох боломжтой	2020 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдөр нээлтээ хийсэн төрийн үйлчилгээний нэгдсэн систем болох "E-Mongolia"-д нэвтрүүлсэн төрийн 57 байгууллагын 563 үйлчилгээг 1000-д хүргэн нэмэгдүүлж,	<p>Төрийн үйлчилгээг цахимжуулан иргэдэд түргэн шуурхай хүргэх зорилтын хүрээнд Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам, харьяа байгууллагууд дараах арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэн ажиллалаа. Үүнд:</p> <p>Нэг: Нийгмийн даатгалын үйлчилгээг үе шаттай цахимжуулж байна. Нийгмийн даатгалын 34 үйлчилгээнээс 24 үйлчилгээ бүрэн цахим болж, E-mongolia системд 12 үйлчилгээг холболлоо. Мөн E-Mongolia системээс тэтгэвэр тогтоолтын хуудсыг англи хэлээр авах боломжийг бүрдүүлэв. Цахимжуулсан үйлчилгээний үр дүнд 1 жилд 11.2 тэрбум төгрөг иргэд хэмнэжээ. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Нийгмийн даатгалын дэвтэр бүрэн цахим хэлбэрт шилжлээ. Ингэснээр нийгмийн даатгалын үйлчилгээг цаг хугацаа, орон зайнаас үл хамааран чирэгдэлгүй авах, даатгуулагч ажил олгогчийнхоо нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийг хянах, шимтгэлийн өр үүсгэж байгаа эсэхийг тогтмол хянах, дэвтэрт сар бүр бичилт хийж, нийгмийн даатгалын байцаагчаар баталгаажуулалт хийлгэх шаардлагагүй болсон. • Цахим тэтгэврийн дэвтэр - 2021 оноос эхлэн тэтгэврийн цаасан дэвтэр олгохгүй, үүний оронд тэтгэвэр тогтоолтын хуудсыг цахимаар эсвэл цаасаар авах боломжтой болсон. Энэхүү 	90%

	<p>мэдээллийг иргэн, хуулийн этгээдээс шаардахгүй байх нөхцөлийг хангаж, цахимаар үзүүлэх төрийн үйлчилгээний хүртээмж, тоог нэмэгдүүлж, иргэнийг цахим гарын үсгээр хангах ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх</p>	<p>цахим гэрээ хэлцлийг байгуулах нөхцөл бүрдэж, иргэд цаг хугацаа, орон зайнаас үл хамаарч төрийн үйлчилгээг шуурхай авах нөхцөл бүрдсэн байна.</p>	<p>тогтоолтын хуудаст тухайн хүний тэтгэврийг хэрхэн бодсон тухай мэдээлэл дэлгэрэнгүй байх тул тогтоогдсон тэтгэврээ шалгах, хянах боломж тэтгэвэр авагчид бүрдлээ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Цахим эмнэлгийн хуудас - 2022 оны 01 дүгээр сараас эмнэлгийн хуудсыг цахимаар олгох ажлыг үе шаттай хэрэгжүүллээ. • Цахим тэтгэмж - 2021 оны 12 дугаар сараас эхлэн нийгмийн даатгалын сангаас олгох ажилгүйдлийн тэтгэмж авах хүсэлтийг цахимаар хүлээн авч, шийдвэрлэж эхэлсэн. • Цахим лавлагаа • Цахим гэрээ - Нийгмийн даатгал аппликейшныг зах зээлд нэвтрүүлж, сайн дурын даатгуулагчийн гэрээг цахимаар байгуулах, сунгах, нийгмийн даатгалын шимтгэлийг цахимаар төлөх, хянах боломжийг бүрдүүлэв. <p><i>Нийгмийн даатгалын цахим үйлчилгээний ач холбогдол:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Нийгмийн даатгалын үйлчилгээг ил тод, түргэн шуурхай хүргэх; ✓ Хүнд суртал, чирэгдэл багасч, авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байх боломж бүрдэх. ✓ Нийгмийн даатгалын ажилтны ачаалал тодорхой хэмжээгээр буурч, нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг иргэдэд сурталчлах, таниулах ажилд цаг зарцуулах боломж нэмэгдсэн. <p>Үлдсэн үйлчилгээг 2024 он хүртэл үе шаттайгаар цахимжуулах ажлыг зохион байгуулна.</p> <p>Хоёр. Нийгмийн халамжийн үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлэх ажлын хүрээнд ХНХЯ-аас төрд байгаа иргэний мэдээллийг тухайн иргэнээс шаардахгүйгээр төрөөс үзүүлж буй халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, хөнгөлөлт, тусламжийг чирэгдэлгүй, шуурхай хүргэх зорилгоор “Нийгмийн халамжийн нэгдсэн систем”-ийг хөгжүүлж, 2020 онд анх нэвтрүүлсэн. 2020 онд “Насны хишиг”, “Жирэмсэн эхийн тэтгэмж”, “0-3 хүртэлх насны хүүхэд асарсны тэтгэмж”, “Ихэр хүүхдийн тэтгэмж”, “Өрх толгойлсон эх, эцгийн тэтгэмж”, “Эхийн алдар” одонгийн мөнгөн тусламж гэсэн 6 үйлчилгээг, 2021 онд халамжийн тэтгэвэр, асаргааны тэтгэмж, амьжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмж зэрэг 20 төрлийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн үйлчилгээг нэмж нэвтрүүлэн олголтыг хийж байна. Нийгмийн халамжийн сангаас ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд үзүүлэх бүх төрлийн дэмжлэг, хөнгөлөлтийн мэдээллийг ehalamj.mn систем рүү шилжүүлэхэд ХХҮЕГ, Гааль татвар, санхүү, мэдээллийн технологийн төвтэй хамтран ажиллав. 2022 оны 5 дугаар сараас ахмадын 6 үйлчилгээг, 6 дугаар сараас эхлэн хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний 10 үйлчилгээний олголтыг иргэд, үйлчилгээ үзүүлж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллага руу Төрийн сангаар дамжуулан хийж байна. 2022 онд 36 төрлийн үйлчилгээг цахимжуулсан бөгөөд одоогийн</p>
--	---	--	---

			<p>байдлаар халамжийн 72 нэр төрлийн үйлчилгээнээс 64 үйлчилгээг цахимжуулсан ба харьяалах яамдад шилжсэн 2 төрлийн үйлчилгээ, холбогдох журам гараагүйн улмаас хэрэгжихгүй байгаа 2 төрлийн үйлчилгээ, цахимжих боломжгүй 3, тусгай программаар үзүүлж байгаа 1 төрлийн үйлчилгээ тус тус байна.</p> <p>2022 оны эхний 10 сарын байдлаар нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд давхардсан тоогоор 1,2 сая иргэн хамрагдаж, 433.6 тэрбум төгрөг зарцуулсан /хүүхдийн мөнгөн хуримтлалыг тооцохгүйгээр/ байна. Нийт хамрагдсан иргэний 89.8 хувь нь нийгмийн халамжийн үйлчилгээг цахимаар авч байна.</p> <p>Мөн 21 аймаг 330 сум, 9 дүүргийн 171 хороонд хүнс тэжээлийн дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээг цахим эрхийн бичиг (банкны карт)-ээр үзүүлж байна. “Нийгмийн халамжийн нэгдсэн систем” нэвтэрснээр иргэн нийгмийн халамжид хамрагдах хүсэлтээ төрийн байгууллагад очилгүйгээр нийгмийн халамжийн цахим хуудас болох ehalamj.mn, төрийн үйлчилгээний цахим машин "ТҮЦ машин", ebarimt аппликейшныг ашиглан гаргах, олон байгууллагаар явж цаасаар бүрдүүлдэг баримт бичгийн тоо багасах, өргөдөл, хүсэлтийнхээ шийдвэрлэлтийн явцад хяналт тавих, өөрийн нэр дээрх арилжааны банкин дахь харилцах дансаараа дамжуулан халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн мөнгөө авах зэрэг иргэнд ээлтэй олон давуу талууд бий болов. Иргэдэд хүрэх төрийн халамжийн үйлчилгээ цахимжснаар иргэд илүү хурдан шуурхай байдлаар үйлчилгээг авах боломж бүрдсэн. Түүнчлэн нийгмийн халамжийн ажилтан, албан хаагчид цахим системээр дамжуулан иргэдийн хүсэлтийг хүлээн авдаг болсноор иргэний цаасан материалыг бүрдүүлэх, архивлах зэрэгт зарцуулдаг хугацаа багасч, халамж шаардлагатай иргэнд зөвлөгөө мэдээлэл өгөх, гэрээр нь очиж нөхцөл байдлын үнэлгээ хийх зэрэг нийгмийн ажлын үйлчилгээнд илүү хугацаа зарцуулах боломж бүрдлээ.</p> <p>Гурав. Дэлхийн банкны санхүүжилтээр Монгол Улсын хөдөлмөрийн зах зээлийн мэдээллийн системийг шинэчлэн хөгжүүлэх, e-job платформыг нэвтрүүлэх зорилгоор аймаг, дүүргийн Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар, хэлтсийн мэргэжилтэн, удирдах ажилтан, төрийн болон төрийн бус байгууллагын төлөөллүүдийг оролцуулж, саналыг авч тусган бизнес шинжилгээний өнөөгийн 85 зураглал, ирээдүйн 72 зураглалыг гаргаж, мэдээллийн нэгдсэн сан болон сүлжээний хөгжүүлэлтийг хийж байна.</p> <p>2022 онд хөдөлмөрийн зах зээлийн мэдээллийн системийг шинэчлэн хөгжүүлэх, e-job платформыг нэвтрүүлэх ажлын хэсэг 1 удаа, системийн дизайн хөгжүүлэлтэд санал өгөх, хөдөлмөр эрхлэлтийн үйлчилгээний процессын зураглалыг шинэчлэхэд мэргэжил арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх, дэд ажлын хэсэг 2 удаа, шаардлагатай бусад уулзалт хэлэлцүүлгийг тухай</p>
--	--	--	---

			<p>бүр зохион байгуулсан. Төслийн хүрээнд Монгол Улсын төрийн хөдөлмөр эрхлэлтийн үйлчилгээний мэдээллийн системийг шинэчлэн боловсруулж, системийг хөдөлмөр эрхлэлтийн нийтлэг үйлчилгээ хариуцсан мэргэжилтнүүдээс ашиглахаас гадна хөдөлмөр эрхлэлтийн нийтлэг үйлчилгээний бүртгэл, тайлангийн модуль, ажил хайгч иргэн болон ажил олгогч байгууллагууд, хөдөлмөрийн хувийн биржүүдэд зориулсан хөдөлмөр зуучлалын онлайн портал сайтыг шинэчлэн хөгжүүлэх юм.</p> <p>“E-job” платформын нээлтийн үйл ажиллагааг 2022 оны 11 дүгээр сарын 25-ны өдөр зохион байгуулахаар бэлтгэл ажил хийгдэж байна. “Ejob” платформын давуу тал:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ажил олгогчид Тохирох ажил хайгчдыг, Ажил хайгчид Тохирох ажлын байруудыг Job matching алгоритмын тусламжтай системээс санал болголт хийх боломжтой. - Ажил зуучлал, Төсөл хөтөлбөрүүдийн нэгдсэн тайлан мэдээг боловсруулах боломжтой. - Төрийн байгууллагуудын сервисүүдтэй холбогдсон. (ХУР, ДАН, НДЕГ) - Дэд системүүд хоорондоо мэдээлэл солилцох боломжтой бөгөөд ингэснээр мэдээллийн давхардал үүсэхгүйгээр адилхан байдаг бүртгэлийг нэг газраа бүртгэж, бусад ашиглагдах хэсэгт мэдээллийг дуудаж, холбогдох боломжтой. - Ачаалал тэнцвэржүүлж ажиллах шийдлүүдийг дэд бүтцийн түвшинд болон applicatioin server, database server түвшинд хийж өгснөөр, мөн Тайлангийн хэсэг дээр data warehouse-ийн зохион байгуулалтыг хийж өгснөөр системийн ачаалал даах болон хурдтай ажиллах боломжийг хангасан. - Хэрэглэгч өөрийн анкет /CV/-ыг илгээх - Байршлаас үл хамааран ажлын байртай болох зэрэг болно. <p>Дөрөв. Нийгмийн ажлын үйлчилгээг цахимжуулах зорилгоор:</p> <p>Монгол Улсын Их хурлын 2021 оны 106 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Шинэ сэргэлтийн бодлого”, “Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”, Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль, Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийн дагуу хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ, гэр бүлийн хүчирхийллийн хохирогчид үзүүлэх үйлчилгээг цахимжуулах ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлж, etuslamj.mn, NAMS программыг шинээр нэвтрүүлж, хөгжүүлэлт хийгдэж байна. Тухайлбал,</p> <p>а. Нийгмийн ажил, үйлчилгээний мэдээллийн сан: Хамтарсан багаас гэр бүлийн хүчирхийллийн хохирогчдод түргэн шуурхай хүрч үйлчлэх, нийгмийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, баримтжуулах, нийгмийн ажилтны өдөр тутмын үйл ажиллагааг хөнгөвчлөх, бүртгэл, мэдээллийн нэгдсэн санг бүрдүүлэх зорилготой. Хамтарсан баг гэр</p>	
--	--	--	---	--

			<p>бүлийн болон хүүхдийн эсрэг хүчирхийллийн хохирогчийн мэдээлэл хүлээн авах, бүртгэх, нөхцөл байдлын үнэлгээ хийх, үйлчилгээ үзүүлэх, дүгнэлт гаргах үйл ажиллагааг цахимжуулж, нэгдсэн мэдээллийн санг бүрдүүлэн системийн хэрэглэгчид тайлан мэдээллийг цаг алдалгүй харж, бодлого төлөвлөлт, төсөвлөлт хийх боломжийг бүрдүүлж өгсөнөөр онцлогтой юм.</p> <p>b. Хүүхэд, гэр бүлийн хүчирхийллийн хохирогчдод мэдээлэл өгөх, урьдчилан сэргийлэх, хамгааллын үйлчилгээний мэдээллийн сан буюу etuslamj: Гэр бүлийн хүчирхийллийн хохирогч хүүхэд, эмэгтэйчүүдтэй холбоотой тохиолдол бүрийг бүртгэх, хохирогчид үзүүлэх нийгмийн үйлчилгээний явцыг тодорхойлох, тухайн үеийн бодит мэдээллийг албажуулах, үйлчилгээний бүртгэл, мэдээллийг бүрэн цахимжуулах, төрийн үйлчилгээний ил тод байдал, мэдээллийн цогц урсгал, үйлчилгээний хяналт, хариуцлагыг бий болгох, бусад төрийн үйлчилгээний мэдээллийн сантай холбож, нэгдсэн мэдээллийн урсгал бүрдүүлэх, анхан шатны бүх үйлчилгээг нийгмийн ажлын мэргэжлийн удирдлага, арга зүйгээр хангах, хяналт, хариуцлагын удирдлагын тогтолцоог сайжруулах ач холбогдолтой.</p> <p>Мөн олон нийтийг соён гэгээрүүлэх, гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх, хууль эрх зүйн болон хохирогчид үзүүлэх үйлчилгээний талаарх мэдээллийг энгийн хэлбэрээр хүргэх боломжийг бүрдүүлээд байна.</p> <p>Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газраас ABLE программын шинэчлэлийг эхлүүлсэн.</p> <p>Хүүхдийн тусламжийн 108 утасны программын шинэчлэлийн хүрээнд утас, мессэж, чатаар хүүхдээс дуудлага, мэдээлэл хүлээн авах боломжтой болж, өргөжсөн. Уг программын бүртгэлийн ангиллыг Монгол Улсын хууль, тогтоомж, олон улсын дуудлагын ангилал, төрөлтэй нийцүүлэн сайжруулсан.</p>	
<p>Зорилт 6.3. Төрийн хяналт, шалгалтын давхардсан тогтолцоог цэгцэлж, төлөвлөгөөт шалгалтыг түр хугацаанд зогсоож, төрийн байгууллагаас шаарддаг тусгай зөвшөөрөл, техникийн нөхцөлийн тоог бууруулна.</p>				
6.3.5	Хувийн хэвшлийн гадаадаас авах ажиллах хүчний тоонд хязгаарлалт тогтоохгүй байх, хууль тогтоомжийн	Дотоодоос хангах бололцоогүй байгаа ажиллах хүчийг гадаадаас авах боломжийг	Гадаадад ажиллах хүч гаргах, гадаадаас ажиллах хүч, мэргэжилтэн авах тухай хуулийн дагуу ногдуулж буй ажлын байрны төлбөрийг 50 хувиар хөнгөлөх эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгохоор Засгийн газрын 2015 оны 41 дүгээр тогтоолоор баталсан "Ажлын байрны төлбөр авах, хөнгөлөлт үзүүлэх, чөлөөлөх журам"-д нэмэлт оруулах тухай Засгийн газрын тогтоолын төслийг 2022 оны 02 дугаар сарын 16, 02 дугаар сарын 23-ны өдрүүдийн Засгийн газрын ээлжит хуралдаанд хэлэлцүүлэн, Засгийн газрын 2022 оны 80 дугаар тогтоолоор батлуулав. Журамд аж, ахуйн нэгж	100%

	<p>дагуу ногдуулах ажлын байрны төлбөрийг 50 хувиар хөнгөлөх</p>	<p>бүрдүүлсэн байна.</p>	<p>байгууллагуудын гадаад ажилтаны ажлын байрны төлбөрийг тухайн асуудлыг эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын саналыг үндэслэн хөдөлмөрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын шийдвэрээр ажлын байрны төлбөрийг 50 хувиар хөнгөлөхөөр туссан.</p> <p>2022 оны 11 дүгээр сарын 23-ны байдлаар "Ажлын байрны төлбөрөөс хөнгөлөх тухай" Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2022 оны А/85, А/117, А/124, А/126, А/132, А/142, А/156, А/166, А/173, А/195, А/197 дугаар тушаалуудаар хүсэлт ирсэн нийт 292 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 3829 гадаад ажиллах хүч, мэргэжилтний ажлын байрны төлбөрийг 50 хувиар хөнгөлөөд байна.</p> <p>Цаашид төрийн захиргааны төв байгууллагуудаас ирсэн саналд үндэслэн ажлын байрны төлбөрийг хөнгөлөх шийдвэрийг тухай бүр гаргана.</p> <p>Хувийн хэвшлийн гадаадаас авах ажиллах хүчний тоонд хязгаарлалт тогтоохгүй байх зохицуулалтыг бий болгохоор "Гадаадаас 2022 онд авах ажиллах хүч, мэргэжилтний эзлэх хувийг тогтоох тухай" Засгийн газрын 2021 оны 11 дүгээр сарын 3-ны өдрийн 339 дүгээр тогтоолыг хүчингүй болгох, тоо хэмжээнд хязгаарлалт тогтоохгүй байх тухай Засгийн газрын тогтоолын төслийг боловсруулан, Засгийн газрын 2022 оны 06 дугаар сарын 08-ны өдрийн ээлжит хуралдаанд хэлэлцүүлж, Засгийн газраар 2022 оны 231 дүгээр тогтоолоор батлуулав. Улмаар хувийн хэвшлийн гадаадаас авах ажиллах хүчний тоонд аливаа хязгаарлалт тавихгүйгээр Монгол Улсад хөдөлмөр эрхлэх зөвшөөрлийг хүсэлт гаргасан даруйд олгож байна.</p> <p>Ажиллах хүчний шилжилт хөдөлгөөний тухай хууль /Шинэчилсэн найруулга/-ийн 22 дугаар зүйлийн 22.1-д заасны дагуу "Монгол Улсад 2023 онд хөдөлмөр эрхлэх гадаад ажилтны тоо, хувь хэмжээг тогтоох тухай" Засгийн газрын 359 дугаар тогтоолыг 2022 оны 10 дугаар сарын 05-ны өдөр батлуулсан.</p>	
--	--	--------------------------	--	--